

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 6.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.6.110>

УДК 336

*В. В. Мазур,
аспірант кафедри фінансів та цифрової економіки,
Державний університет “Житомирська політехніка”,
асистент кафедри економіки, Київський авіаційний інститут
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2713-2129>*

УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ КАПІТАЛУ В ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*V. Mazur,
Postgraduate student of the Department of Finance and Digital Economy,
Zhytomyr Polytechnic State University,
Assistant of the Department of Economics, Kyiv Aviation Institute*

CAPITAL COST MANAGEMENT IN THE PROCESS OF MANAGING THE VALUE OF CONSTRUCTION COMPANIES

Будівельне підприємство є складною системою управління, оскільки використовує різні ресурси (трудові, фінансові), які змінюються щодо видів виконуваних робіт, послуг, виробленої будівельної продукції та її реалізації.

В Україні будівельний ринок зазнав суттєвих змін в контексті військових дій, купівельної спроможності населення, вартість будівельних

матеріалів, ризиків в умовах економічної, безпекової, політичної нестабільності.

Будівельні компанії, що функціонують у країнах, що розвиваються, повинні прагнути до нарощування власних джерел фінансування, оскільки в умовах нестабільності інституційного оточення та значної волатильності фінансових індикаторів внутрішні джерела самофінансування видаються більш надійними порівняно з борговими зобов'язаннями, ймовірність отримання яких та інші характеристики не визначено. Використання власного капіталу дозволить також мінімізувати систематичні ризики фінансування (відсотковий, валютний, фондовий) та більш ефективно управляти специфічними фінансовими ризиками (ризики балансової ліквідності та фінансової стабільності).

Грамотний вибір джерел фінансування будівельними компаніями, а також коректне формування їх співвідношення з урахуванням як внутрішніх, так і зовнішніх умов, дозволить максимізувати ефективність використання інвестованого капіталу, зберегти фінансову стійкість у довгостроковій перспективі і скоротити інформаційну асиметрію та агентські витрати, що виникають в результаті взаємодії будівельної компанії.

Розглядати одночасно всі складові структури суб'єкта господарювання дозволяє оцінка вартості підприємства, а визначення ринкової ціни майнового комплексу залежить від впливу різних факторів та застосовуваних методів оцінки.

У даній статті увагу присвячено управлінню вартістю капіталу будівельних підприємств в контексті управління вартістю, а саме: формування капіталу, управлінню фінансовими ресурсами, управлінню вартістю будівельних підприємств, ефективному розподілі ресурсів та їхнього використання в нарощенні прибутку.

У статті досліджено теоретичні засади управління структурою капіталу будівельних підприємств у контексті забезпечення зростання їхньої ринкової вартості. Обґрунтовано роль структури капіталу як одного

з ключових факторів, що визначають фінансову стійкість та інвестиційну привабливість підприємств у будівельній галузі. Проаналізовано сучасні наукові підходи до формування оптимального співвідношення власного і залученого капіталу та їх вплив на створення доданої вартості. Визначено специфіку впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на процеси управління капіталом у будівництві, зокрема в українських реаліях. Запропоновано рекомендації щодо вдосконалення механізмів управління структурою капіталу з урахуванням концепції вартісно-орієнтованого управління.

A construction company is a complex management system because it uses various resources (labor, financial) that vary depending on the types of work performed, services provided, construction products manufactured, and their sale.

In Ukraine, the construction market has undergone significant changes in the context of military operations, the purchasing power of the population, the cost of construction materials, and risks in conditions of economic, security, and political instability.

Construction companies operating in developing countries should strive to increase their own sources of financing, since in conditions of institutional instability and significant volatility of financial indicators, internal sources of self-financing appear to be more reliable than debt obligations, the probability of obtaining which and other characteristics are uncertain. The use of equity capital will also minimize systematic financing risks (interest rate, currency, stock market) and enable more effective management of specific financial risks (balance sheet liquidity and financial stability risks).

The competent selection of financing sources by construction companies, as well as the correct formation of their ratio, taking into account both internal and external conditions, will maximize the efficiency of invested capital, maintain long-term financial stability, and reduce information asymmetry and agency costs arising from the interaction of construction companies.

An assessment of the value of an enterprise allows all components of the structure of a business entity to be considered simultaneously, and the determination of the market price of a property complex depends on the influence of various factors and the valuation methods used.

This article focuses on the management of the cost of capital of construction companies in the context of cost management, namely: capital formation, financial resource management, construction company cost management, effective resource allocation, and their use in profit growth.

The article examines the theoretical foundations of managing the capital structure of construction companies in the context of ensuring their market value growth. The role of capital structure as one of the key factors determining the financial stability and investment attractiveness of companies in the construction industry is substantiated. It analyzes modern scientific approaches to forming the optimal ratio of equity and borrowed capital and their impact on value creation. It identifies the specifics of the impact of external and internal factors on capital management processes in construction, particularly in the Ukrainian context. Recommendations are made for improving capital structure management mechanisms, taking into account the concept of value-oriented management.

Ключові слова: *управління структурою капіталу, управління вартістю капіталу, будівельні підприємства, формування капіталу підприємства, ефективність, фінансово-господарська діяльність підприємства.*

Keywords: *capital structure management, cost of capital management, construction companies, capital formation, efficiency, financial and economic activities of a company.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Будівельне підприємство є складною організаційною та фінансовою структурою, що

вимагає ефективного управління та впливу управлінських рішень на всі елементи господарської діяльності.

Рациональне співвідношення власного й залученого капіталу безпосередньо впливає на фінансову стійкість, ліквідність, прибутковість та, в кінцевому підсумку, на ринкову вартість будівельного підприємства. Неефективна структура капіталу може призводити до зростання вартості фінансування, зниження інвестиційної привабливості, а також втрати конкурентних позицій на ринку.

Попри значну увагу до цієї теми в наукових дослідженнях, питання узгодження структури капіталу з метою підвищення вартості підприємства залишається відкритим. Це зумовлює необхідність пошуку ефективних підходів до управління капіталом, орієнтованих на забезпечення стійкого розвитку та конкурентоспроможності будівельних підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням управлінням структурою капіталу займалися багато вчених як вітчизняних, так і українські. Питанням управління структурою капіталу досліджували як українські, так і зарубіжні дослідники. Зокрема, дану проблематику досліджували такі українські вчені, як Н. І. Беренда, К. В. Ворона, М. Я. Дем'яненко, М. М. Коцупатрий, Я. Д. Крупка, М. І. Малік, В. Я. Месель-Веселяк, О. І. Пилипенко, В. Д. Базилевич, І. А. Бланк, І. В. Ліпсіца, Г. О. Крамаренко, Н. П. Мацелюх, О. О. Терещенко, І. Б. Медведєв, М. Ю. Агапова, В. О. Грінченко, Т. М. Сторожук, Н. В. Малинич, Д. Л. Пастух, М. Г. Туган-Барановський та інші. Серед зарубіжних дослідників варто відмітити О. Абат, Х. Андерсон, Й. Бетге, Д. Блейк, Ю. Ф. Брігхем, А. І. Гінзбург, Ф. Модільяні та М. Міллер тощо.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розглянути формування капіталу та управління його структурою в контексті управління вартістю, оскільки система управління вартістю будівельного підприємства насамперед впливає на визначення розподілу капіталу та співвідношення залучення позикових та власних коштів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зміна ринкової вартості суб'єкта господарювання в основному забезпечена за рахунок застосування елементів оперативного та фінансового управління, а також за рахунок ринкових прийомів. Як приклад може бути системний аналіз оцінки ефективності моделювання бізнес-процесів підприємств, який використовується для управління майновим комплексом організації [2].

Теорія управління вартістю господарюючого суб'єкта говорить про те, що поведінка його менеджерів має бути спрямована не тільки на збільшення поточного та запланованого на найближчу перспективу прибутку, а й одержання великих вигод, сум прогнозованого прибутку у найближчому майбутньому, що дає можливість суттєво підвищити поточну вартість підприємства. Такий підхід можливий при реалізації двох напрямів: оптимізація витрат господарської діяльності підприємства та збільшення його доходів за рахунок зростання обсягів будівництва [10].

Моніторинг зміни вартості будівельного підприємства дає оцінку позитивної чи негативної динаміки, яка отримується в результаті проведених змін, в процесі якого необхідно виділити фактори, що впливають на вартість підприємства та внутрішні резерви підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання та розробити ефективну стратегію збільшення його вартості.

Основні етапи управління вартістю будівельного підприємства наведено на рисунку 1.

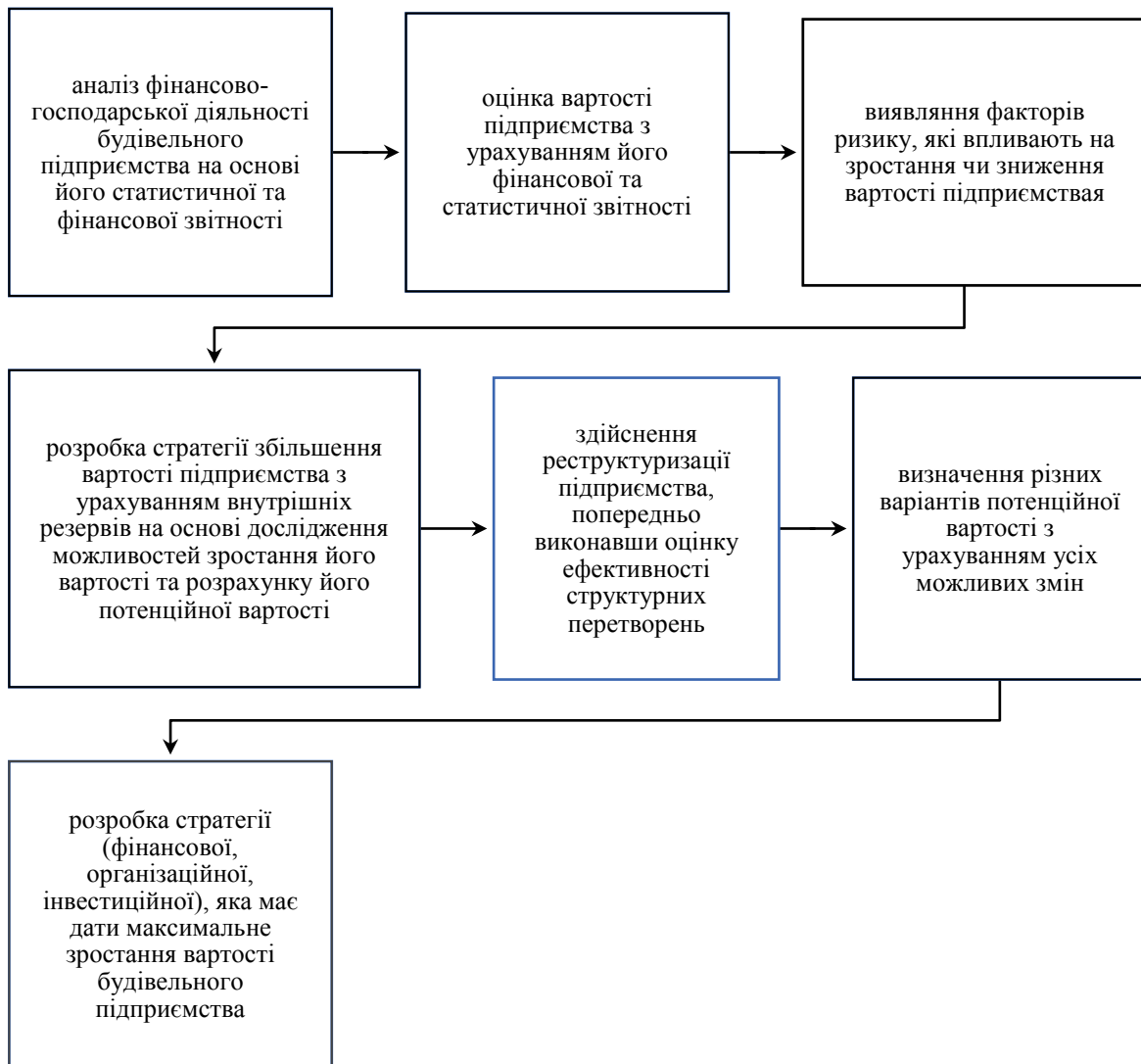

Рис. 1. Етапи управління вартістю будівельного підприємства

Джерело: Систематизовано за даними [1; 13]

Зарубіжні фахівці у сфері управління вартістю будівельного підприємства розглядають теорію управління, спрямовану на створення вартості. Теорія вартісно-орієнтованого управління, перш за все, спрямована на якісне покращення фінансових рішень суб'єкта господарювання за рахунок зосередження зусиль всього персоналу, на ключових факторах вартості. В основі теорії вартісно-орієнтованого управління виділяють два основні положення (рис. 2).

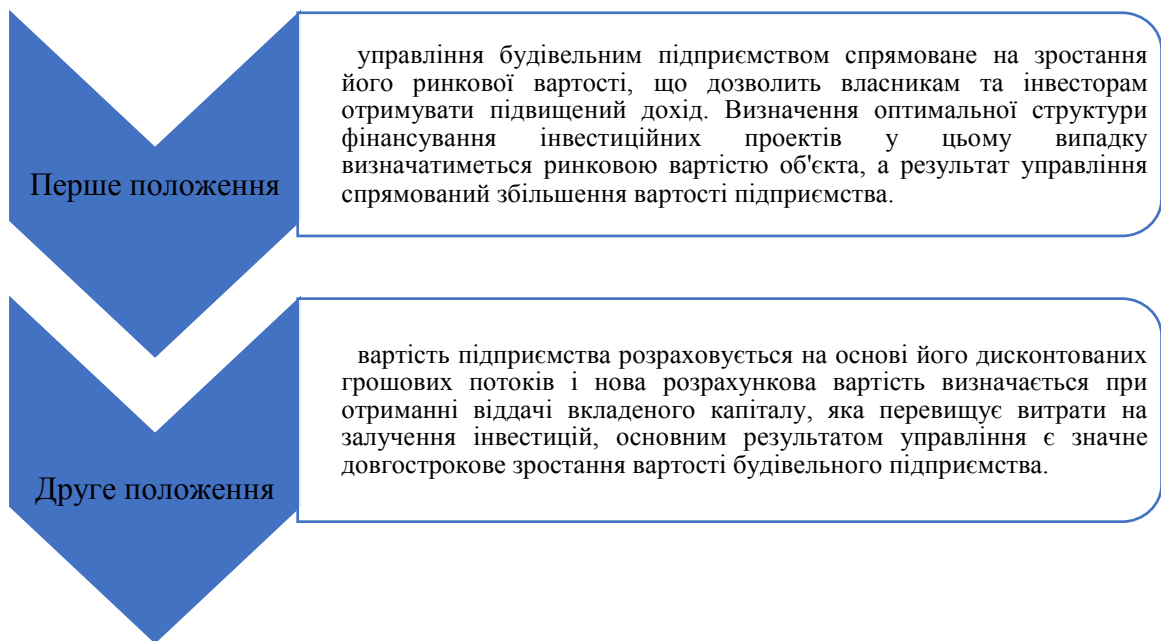

Рис. 2. Характеристика положень вартісно-орієнтованого управління будівельного підприємства

Джерело: сформовано на основі [12, с. 14]

Обидва положення демонструють орієнтацію управління будівельним підприємством на зростання його вартості як стратегічну мету, однак у них не до кінця з'ясовано причинно-наслідкові зв'язки між окремими факторами формування цієї вартості. Відсутність такого уточнення ускладнює практичне застосування концепції в умовах, коли важливо обґрунтувати мотивацію управлінських рішень щодо капіталу.

З позиції сучасної фінансової теорії, особливо у країнах із розвинутою ринковою економікою, вартісно-орієнтоване управління трактується як інструмент підвищення добробуту власників. Це означає, що саме зростання ринкової вартості підприємства виступає засобом досягнення ключової мети - максимізації вартості для акціонерів. Однак більшість напрацювань у цій сфері базуються на умовах функціонування акціонерних товариств, тоді як в Україні переважають товариства з обмеженою відповідальністю, що значно змінює контекст.

До того ж варто враховувати специфіку сучасних українських умов: вітчизняний фондовий ринок фактично не працює через війну, що

унеможливиює ринкове ціноутворення на капітал за допомогою обігу цінних паперів. Внаслідок цього підприємства не мають доступу до інструментів, які використовуються у міжнародній практиці для оцінки вартості (наприклад, біржової капіталізації), тому розрахунок дисконтованих грошових потоків, згаданий у другому положенні, набуває ключового значення.

Таким чином, для українських реалій важливо не лише орієнтувати управління на зростання вартості підприємства, а й адаптувати підходи до оцінки та формування цієї вартості відповідно до форм власності, доступу до ринку капіталу та загального стану економіки. Уточнення цілей вартостісного зростання (чи йдеться про фінансову привабливість для інвестора, чи про реінвестування прибутку, чи про внутрішню ефективність) є необхідною умовою для удосконалення моделі управління будівельними підприємствами.

Для будівельної організації застосовують наступні етапи впровадження системи управління вартістю (рис. 3), які більш детально описані внизу по тексті.

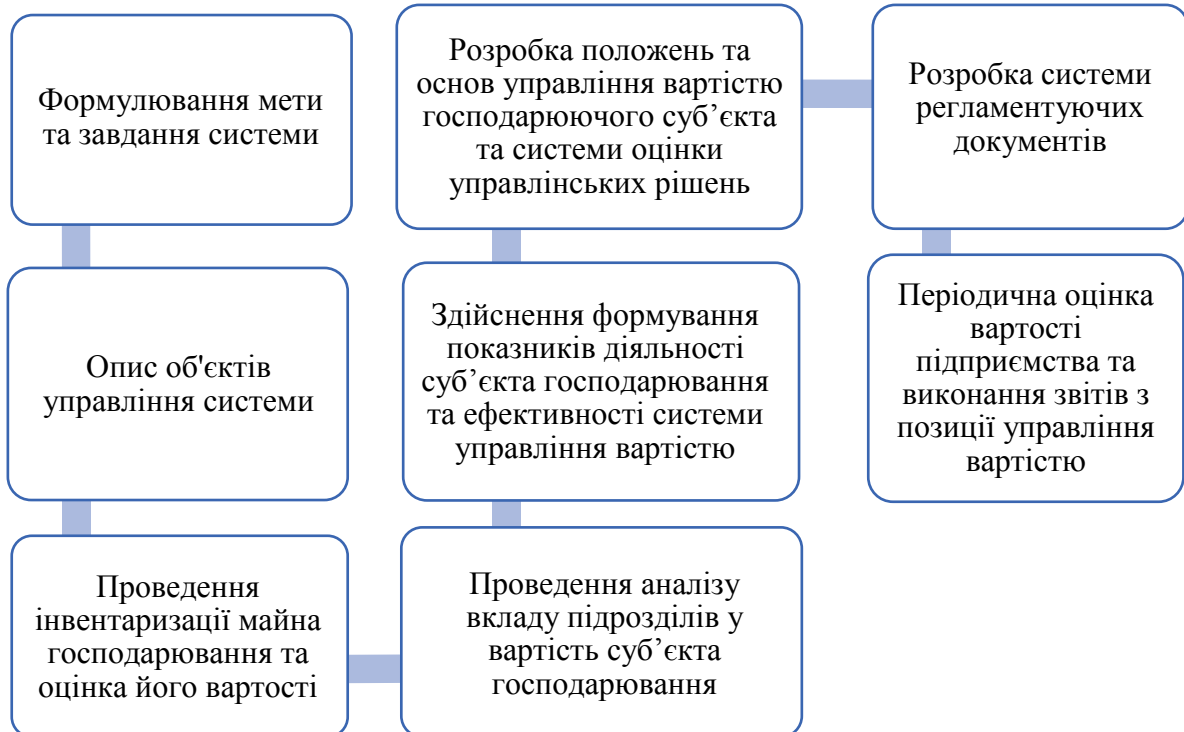

Рис. 3. Основні етапи системи управління вартістю будівельного підприємства

Джерело: сформовано на основі [6-7]

Запропонована послідовність етапів формування системи управління вартістю будівельного підприємства свідчить про прагнення до впровадження комплексного, логічно структурованого підходу до управлінських рішень. Побудова такої системи передбачає початкове формулювання стратегічної мети та завдань, що забезпечує узгодженість подальших управлінських дій з основною ціллю – підвищенням ринкової вартості підприємства [8].

Опис об'єктів управління та проведення інвентаризації активів підприємства слугують базою для подальшої оцінки майнового потенціалу та формування вихідних аналітичних даних. Наступний етап – аналіз внеску структурних підрозділів у вартість компанії – дозволяє ідентифікувати «центри вартості», на основі чого формуються релевантні показники ефективності як для окремих підрозділів, так і для підприємства загалом.

Важливою частиною системи виступає нормативно-методичне забезпечення, яке охоплює розробку положень з управління вартістю, а також системи оцінки управлінських рішень. Це забезпечує стандартизований підхід до оцінювання впливу управлінських дій на фінансово-економічні результати. Одночасно, створення регламентуючих документів дозволяє закріпити обрані підходи та методики на рівні внутрішніх процедур підприємства.

Завершальним компонентом виступає періодична оцінка вартості підприємства і складання відповідних звітів, що дозволяє не лише моніторити динаміку, а й приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цільових орієнтирів. Цей етап є ключовим для забезпечення зворотного зв'язку в системі управління.

Таким чином, система управління вартістю, структурована за представленими етапами, дозволяє реалізувати комплексний підхід до оцінки та підвищення ефективності функціонування підприємства. Її реалізація є особливо актуальною в умовах нестабільного економічного середовища,

коли потрібно забезпечити стійкість бізнесу та підтримку довгострокової вартості.

В процесі управління вартістю будівельне підприємство використовує різні системи показників, які орієнтуються на вартість показників. Найчастіше застосовують збалансовану систему показників, яка переважно застосовується в практичній діяльності будівельних компаній [11, с. 56-58]. Ретельна деталізація показників кожного етапу управління визначає ефективність загального управління вартістю будівельного підприємства.

На шостому етапі визначається коло осіб, відповідальних за надання інформації та закріплюються функції за відділами будівельної організації.

На сьомому етапі узагальнюються розроблені положення, процедури, визначаються терміни, а також призначаються відповідальні за реалізацію вищеприписаної системи суб'єкта господарювання.

Останній восьмий етап передбачає періодичну оцінку вартості будівельного підприємства, адже на основі теорії управління вартості визначено, що через певний час інформація про підсумки діяльності будівельного підприємства повинна надаватися відповідальним особам за впровадження системи управління вартістю підприємства. Зазначена процедура має бути постійно проведеною з метою підвищення «інформаційної прозорості» суб'єкта господарювання. Іншими словами, останній восьмий етап є початком нового процесу системи управління вартістю будівельного підприємства.

Вважається, що від другого до сьомого етапів відбувається запровадження системи ретельного контролю за вартістю підприємства, а також здійснюється підготовка кваліфікованого персоналу в галузі управління вартістю підприємства.

Концепція системи управління вартості будівельного підприємства впливає на покращення його фінансового стану та підтримку іміджу, а її реалізація передбачає, що метою та критерієм ефективності діяльності підприємства є максимізація його ринкової вартості. Таким чином,

управління вартістю будівельного підприємства має відповідати наступним критеріям:

- Формування системи цільових показників, що відображають ефективність використання економічних ресурсів підприємства, що забезпечують збільшення вартості підприємства.
- Узгодження стратегічних та поточних завдань виробничої та комерційної діяльності будівельного підприємства.
- Управління загальною вартістю будівельного підприємства з урахуванням його філій чи підрозділів.
- Розроблення оптимальної стратегії щодо довгострокової та стабільної максимізації вартості будівельного підприємства.

Саме від ефектного управління вартістю підприємства залежить управління його капіталом, між яким існує тісний взаємозв'язок. Капітал є одним із складових вартості будівельного підприємства і його правильний розподіл та управління формує ринкову вартість будівельної компанії. Тобто управління капіталом є складовою загальної системи управління вартістю підприємства та індикатором його фінансового стану.

Однією з проблем в управлінні капіталом будівельного підприємства є вибір між власним та позиковим капіталом для фінансування діяльності суб'єкта господарювання. Власний капітал формує кошти, що належать організації на праві власності та інвестуються в чисті активи. Він формується з допомогою різних елементів, відбивають етапи життєдіяльності організації. Залучений капітал – це кошти, які залучаються на умовах платності, повернення та терміновості для фінансування поточної та стратегічної діяльності [3, с.14].

Враховуючи перелічені вище особливості, можна виділити низку важливих моментів, які впливають на вибір стратегії формування та управління капіталом сучасної будівельної організації (рис. 4).

Фінансовий менеджер у процесі управління капіталом організації намагається досягти оптимального складу джерел його формування з метою

мінімізації фінансових ризиків, підвищення прибутковості та ліквідності компанії. Фінансова стратегія, якою дотримується керівництво господарюючого суб'єкта, безпосередньо впливає на пріоритети у виборі співвідношення між власними та позиковими коштами у загальному обсязі капіталу. Якщо стратегія має консервативний характер, то у складі капіталу переважатимуть власні джерела, які забезпечують більш стабільне становище організації. Якщо у стратегії управління фінансами висока частка ризикованих вкладень, то, швидше за все, у структурі капіталу перше місце займуть позикові джерела формування.

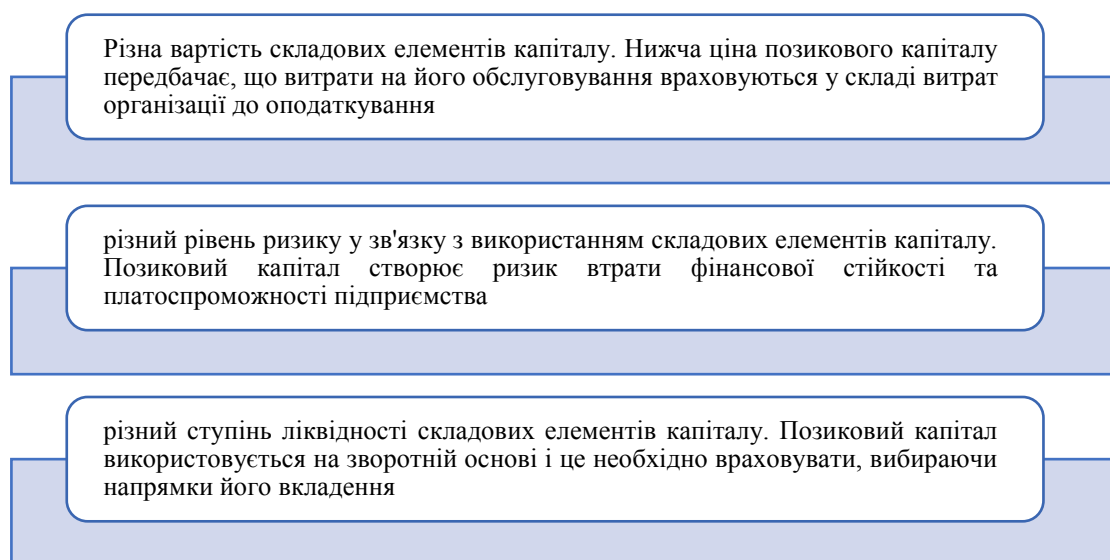

Рис. 4. Характеристика моментів, які впливають на управління капіталом будівельного підприємства

Джерело: сформовано на основі [5]

Сучасна організація, яка не використовує позиковий капітал, має високу фінансову стійкість, але водночас і обмежена у можливостях нарощування темпів розвитку та підвищення рівня рентабельності власних коштів. Це пов'язано з тим, що за сприятливої кон'юнктури ринку позиковий капітал є додатковим джерелом фінансування активів компанії. Тому вибудовуючи стратегію управління капіталом, необхідно враховувати, що «нарощування позикового капіталу в межах, обмежених значенням

фінансового левериджу, дозволяє значно збільшити масштаби діяльності фірми, підвищити ефективність віддачі власного капіталу, стимулювати створення цільових фондів, що зрештою спрямовано на зростання її ринкової вартості [9, с. 38].

Керуючи джерелами формування капіталу, фінансовий менеджер комерційної організації завжди повинен оцінювати рівень впливу різних факторів, щоб у результаті підвищити ринкову вартість компанії, які більш детально наведені на рисунку 5.

особливості будівельної галузі	ни визначають структуру активів організації та тривалість операційного циклу. Компанії, що мають високу фондомісткість і високу частку необоротних активів, орієнтуються на використання власного капіталу, оскільки мають невисокий кредитний рейтинг
стадія життєвого циклу організації	Конкурентоспроможні компанії на ранніх етапах життєвого циклу часто залучають для свого розвитку позиковий капітал. Його вартість може бути вищою за середньоринкову, а для їх кредиторів рівень фінансових ризиків більш високий
ситуація на будівельному ринку	Стабільна ситуація на ринку, де працює компанія, дає можливість безпечно використовувати позиковий капітал. Якщо ситуація погіршуватиметься, то виникає ризик втрати платоспроможності, отже, треба знижувати коефіцієнт фінансового левериджу за рахунок зменшення обсягу позикового капіталу в загальній структурі капіталу

Рис. 5. Характеристика факторів, які впливають на ринкову вартість будівельного підприємства

Загальноприйнято, що метою використання капіталу у процесі фінансово-господарської діяльності будівельної організації є отримання прибутку. Тому фінансовий менеджер має можливість управляти податковими платежами, вибираючи варіант облікової та дивідендної політики. Оскільки дивіденди виплачуються з чистого прибутку, то вартість власного капіталу визначається компанією самостійно і не впливає на розмір оподаткованого прибутку. Кошти на покриття вартості кредитів організація бере з власних чи позикових фінансових ресурсів, тому вона

зацікавлена у зниженні вартості позикового капіталу, що безпосередньо впливає на ефективність фінансової діяльності будівельного підприємства.

Вважаємо, що, вибираючи джерела фінансування капіталу організації, доцільно для розрахунку очікуваного ефекту використовувати різні інструменти прогнозування, доповнюючи їх розрахунком фінансового левериджу, що дозволяє оцінити оптимальність структури капіталу. У будівельній галузі, де оборотність капіталу висока і частка основного капіталу низька, цей показник може бути суттєво вищим. Зростання фінансового левериджу супроводжується збільшенням ступеня фінансового ризику, пов'язаного з можливим нестачею коштів для виплати відсотків за кредитами. Зміна валового прибутку та рентабельності інвестованого капіталу за високого фінансового левериджу може спричинити значну зміну чистого прибутку, що негативно позначиться на показниках фінансової діяльності при спаді будівництва.

Таким чином, за грамотного підходу до управління капіталу, особливо його позикової частини, можуть бути досягнуті досить високі показники фінансово-господарської діяльності будівельного підприємства. Ефект від управлінських рішень підвищиться, якщо вплив здійснюватиметься окремо на чистий та валовий прибуток, що пов'язано з різним ступенем впливу на них додатково залучених ресурсів. Такий підхід скоротить витрати на обслуговування позикового капіталу та підвищить вартість будівельної компанії.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Саме від формування капіталу залежить фінансовий стан підприємства, який власне впливає на вартість будівельного підприємства та формує систему управління цією вартістю. Капітал будівельного підприємства є одним із ключових показників, від якого залежить фінансовий стан та й загальна його вартість підприємства. Тому подальші дослідження потребують ретельного аналізу та вивчення для формування оптимальних підходів в управлінні структурою капіталу.

Література

1. Koller Tim, Goedhart Marc H., Wessels David, Valuation : measuring and managing the value of companies. *McKinsey & Company*. Seventh edition. Hoboken, New Jersey: Wiley, 2020. 879 p.
2. Адамська І.Є. Аналіз підходів та методів оцінки вартості будівельних підприємств. Науковий вісник Херсонського державного університету. *Серія Економічні науки*. 2020, с. 87-89 DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2020-38-15
3. Артими-Дрогомирецька, З.Б. Дослідження операцій. Частина І: навч.- метод. посібник. Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2014
4. Беренда Н.І., Редзюк Т.Ю., Ворона К.В. Управління структурою капіталу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Вип.19, ч.1. 2018.
5. Вітлінський, В.В. Моделювання економіки: навч. Посібник. К.: КНЕУ, 2003.
6. Вилгін Є. А. Інструменти підвищення результативності функціонування регіонального інвестиційно-будівельного комплексу. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 1.
7. Воронін А.В. Системний підхід до управління вартістю підприємства. *Економіка і організація управління* № 3. 2016. С. 150-153.
8. Єрофєєва Т.А. Підходи до оцінювання вартості бізнесу: проблеми їх використання. *Економічні науки*. 2020. № 1. С. 25-30
9. Ковальчук Н. О. Оптимізація структури капіталу промислових підприємств : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04. Чернівці, 2014.
10. Костирко Р.О., Тертична Н.В., Шевчук В.О. Комплексна оцінка вартості підприємства : монографія за заг. ред. докт. екон. наук, академіка НАН України М.Г. Чумаченко. Луганськ : СНУ ім. В. Даля, 2007. 224 с.
11. Мозенков О. Проблеми застосування вартісних показників для оцінки діяльності та прогнозування розвитку підприємств з корпоративними правами. *Економіст*. 2021. № 6. С. 54-59.

12. Полтініна О. П. Управління вартістю підприємства : навчальний посібник [Електронний ресурс] Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 140 с. ISBN 978-966-676-714-4

13. Терещенко О.О. Управління вартістю підприємства в системі фінансового менеджменту. *Фінанси України*. 2007. № 3. С. 91-99.

References

1. Koller, T. Goedhart, M.H. and Wessels, D. (2020), *Valuation : measuring and managing the value of companies*, Seventh edition, *McKinsey & Company*. Wiley, Hoboken, New Jersey, USA.

2. Adamska, I.Ye. (2020), “Analysis of approaches and methods for valuing construction enterprises”, *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: Economic Sciences*, vol. 38, pp. 87-89. DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2020-38-15

3. Artym-Drogomyretska, Z.B. (2014), *Doslidzhennia operatsij. Chastyna I: navch.- metod. posibnyk* [Operations Research. Part I: Study Guide], Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, Ukraine.

4. Berenda, N.I., Redziuk, T.Yu., & Vorona, K.V. (2018), “Capital structure management”, *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*, vol. 19(1).

5. Vitlinskyi, V.V. (2003), *Modeliuvannia ekonomiky: navch. Posibnyk* [Modeling the Economy: Study Guide], Kyiv National Economic University, Kyiv, Ukraine.

6. Vilhyn, Ye.A. (2019), “Tools for increasing the effectiveness of the functioning of the regional investment and construction complex”, *Public Administration: Improvement and Development*, vol. 1.

7. Voronin, A.V. (2016), “Systemic approach to enterprise value management”, *Economics and Organization of Management*, vol. 3, pp. 150-153.

8. Yerofieieva, T.A. (2020), “Approaches to business valuation: Problems of their use”, *Economic Sciences*, vol. 1, pp. 25-30.

9. Kovalchuk, N.O. (2014), "Optimization of capital structure of industrial enterprises", Abstract of Ph.D. dissertation, Economy, Chernivtsi, Ukraine.
10. Kostyrko, R.O., Tertychna, N.V., & Shevchuk, V.O. (2007), *Kompleksna otsinka vartosti pidpryiemstva* [Comprehensive Valuation of an Enterprise], Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Luhansk, Ukraine.
11. Mozenkov, O. (2021), "Problems of applying value indicators for evaluating activities and forecasting the development of enterprises with corporate rights", *Economist*, vol. 6, pp. 54-59.
12. Poltinina, O.P. (2017), *Upravlinnia vartistiu pidpryiemstva : navchal'nyj posibnyk* [Enterprise Value Management: A Study Guide], S. Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, Ukraine.
13. Tereshchenko, O.O. (2007), "Enterprise value management in the financial management system", *Finances of Ukraine*, vol. 3, pp. 91-99.

Стаття надійшла до редакції 12.06.2025 р.